

**WRITING ERRORS FREQUENTLY MADE BY
STUDENTS IN FRENCH LEARNING, THEIR
CAUSES AND SOLUTIONS**

**Fransızca Öğreniminde Öğrencilerin Sıkça Yaptığı Yazım
Hataları, Nedenleri ve Çözüm Önerileri¹**

Füsun ŞAVLI² & Özlem GÜLER³

Abstract

Today, knowing a foreign language has become almost requirement going beyond the ability or personal requests. However, the process of learning a foreign language is a period of very labor-intensive effort and in this sense, the errors made by students is a natural process of learning. Although the point of view towards the concept of error has been accepted many years as a negative situation and evaluated in this aspect. Particularly today, it is stated that the errors made in this process increases awareness of students about the errors and they benefit from their errors to learn correct form, at the same time making errors is accepted as an extremely common situation. The aim of this study is firstly identifying the errors made by students who learn French as a second foreign language and their causes and then proposing the solutions to minimize these problems. Our research was carried out with 30 students who studied in French Preparatory Classes of School of Foreign Languages at Marmara University. Qualitative research method was used in our research and a questionnaire consisting of three open-ended questions was applied to students to understand how the students evaluate the error concept. After that, the frequent errors and their causes were identified based on the answers of students. According to the findings, the most common errors that's done by the students can be grouped under two headings such as learning vocabulary knowledge and grammar rules. Lastly, solution suggestions were made for both students and teachers.

Key Words: Error, mother tongue, target language, French learning.

Özet

Günümüzde yabancı dil bilmek, yetenek veya kişisel isteklerden çok adeta gereksinim haline dönüşmüştür. Ancak yabancı dil öğrenme süreci oldukça çaba ve emek isteyen bir dönemdir ve bu anlamda da öğrencilerin yaptıkları yanlışlar da öğrenmenin doğal bir sürecidir. Yanlış kavramı uzun yıllar olumsuz bir durum olarak değerlendirilmiştir. Özellikle günümüzde bu süreçte yapılan yanlışların, öğrencilerin yanlışlara karşı farkındalığını arttırdığı ve doğruları öğrenmesinde yarar sağladığı belirtilmekte ve son derece olağan bir durum olarak kabul edilmektedir. Bu doğrultuda çalışmanın amacı, öncelikle Fransızca'yı yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin sıklıkla yaptığı yazım yanlışlarını ve bu yanlışların nedenlerini belirlemek, daha sonra ise bu yanlışları en aza indirgeyebilmek için çözüm önerileri sunmaktır. Araştırma, Marmara Üniversitesi Yabancı Diller

¹ Bu çalışma 9-11 Mayıs 2013 tarihleri arasında yapılan Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi ISNITE' 2013 Öğretmen Yetiştirmede Yeni Eğilimler Uluslararası Sempozyumunda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

² Yrd. Doç. Dr. Marmara Üniversitesi, fsavli@marmara.edu.tr

³ Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi, Marmara Üniversitesi, ozlmguler@gmail.com

Yüksekokulu Fransızca Hazırlık Birimi'nde öğrenim gören öğrencilerden 30'u ile gerçekleştirilmiştir. Çalışmada, yanlış kavramının öğrenciler tarafından nasıl değerlendirildiğini anlamak için nitel araştırma yöntemi kullanılmış ve öğrencilere yönelik hazırlanmış açık uçlu 3 sorudan oluşan bir anket uygulanmıştır. Ardından, öğrencilerin verdikleri yanıtlardan yola çıkılarak, en sık yapılan yanlışlar ve nedenleri belirlenmiştir. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre, öğrencilerin sıklıkla yaptığı yanlışlar genel olarak kelime bilgisi ve dilbilgisi kuralları olmak üzere iki başlık altında toplanabilir. Son olarak ise, Fransızca öğreniminde sıkça yapılan yanlışlara yönelik hem öğretmenler hem de öğrenciler için çözüm önerileri sunulmuştur.

Anahtar Sözcükler: Yanlış, ana dil, hedef dil, Fransızca öğrenimi.

1. Giriş

İnsanlar uzun yıllardan beri, birbirleriyle iletişime geçebilmek için yabancı dilden faydalanmışlardır. Özellikle de devletlerarası siyasi, ekonomik ve ticari alanlarda, yabancı dili bir iletişim aracı olarak kullanmışlardır. Günümüzde de yabancı dil bilmek, yetenek veya kişisel isteklerden çok adeta gereksinim haline dönüşmüştür. İçinde yaşadığımız dünyanın küreselleşmesiyle birlikte ülkeler arasındaki sınırların ortadan kalkması, kişileri yabancı dil öğrenmeye itmiş ve bu dili etkin bir şekilde kullanma zorunluluğunu arttırmıştır. Ancak yabancı dil öğrenme süreci oldukça çaba ve emek isteyen bir dördemdir ve bu anlamda da öğrencilerin yabancı dil öğrenirken yaptıkları yanlışlar da öğrenmenin doğal bir sürecidir.

Oysaki yanlış kavramına bakış açısı uzun yıllar, günümüzde kullanılan yabancı dil öğretim yöntemlerinin aksine, olumsuz bir durum olarak kabul edilmiş ve bu doğrultuda değerlendirilmiştir. Ancak günümüzde kullanılan iletişimsel ve eylemsel yaklaşımlarda ise, yabancı dil öğrenme sürecinde yapılan yanlışların, öğrencilerin yanlışlara karşı farkındalığını arttırdığı ve doğruları öğrenmesinde yarar sağladığı belirtilmekte ve son derece olağan bir durum olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle de, yabancı dil öğretiminde yanlış kavramı üzerine birçok çalışma yapılmıştır. Bu bağlamda Fransızca ve Türkçe yapısal olarak birbirinden farklı diller olduğundan, Fransızca öğreniminde öğrencilerin yaptığı yanlışların incelenmesi, hem öğrenciler hem de öğretmenler açısından oldukça önem teşkil etmektedir.

1.1. Parçadan Bütüne İşlem

Yabancı dil öğretiminde yanlış yapılması, öğrencinin öğrendiği yabancı dil, aldığı eğitim, yaşı, yabancı dil seviyesi ne olursa olsun olağan bir durumdur.

Pit Corder (1967)'a göre, yöntemsel açıdan yanlış kavramı için iki farklı düşünce biçimi vardır:

- Eğer mükemmel bir yöntem varsa, asla yanlış meydana gelmez. Yanlışların ortaya çıkması, sadece yetersiz pedagojik yöntemlerin bir belirtisidir.
- Dünyada hiçbir şey mükemmel olmadığına göre, tüm çabalarımıza rağmen yanlışların oluşumu normal hatta kaçınılmazdır. Ve yanlışlar oluştuğunda, yanlışların telafi edilme yöntemleri üzerine ağırlık verilmelidir." (akt. Beefun 2001: 39)

Hata (Fr. la faute) kavramına değinmeden önce, yanlış (Fr. l'erreur) kavramıyla olan farklılıklarına göz atmakta yarar bulunmaktadır. Türk Dil Kurumu Büyük Türkçe Sözlük'e bakıldığında, yanlış sözcüğü için "bir kurala, bir ilkeye, bir gerçeğe uymama

durumu, yanlış, hata” (TDK 2013) tanımının ve hata sözcüğü için ise yanlış tanımının yapıldığını görmekteyiz. Peki, bu iç içe geçmiş kavramların yabancı dil öğretimindeki ayrımı nedir?

Marquilló Larruy’a göre “yabancı dil öğretiminde hata, öğrenenin tek başına düzeltebileceği dikkatsizlik/yorgunluk gibi sebeplerden dolayı yapılan yanlış (dil sürçmesi) tiplerindedir. (dilin sisteminin öğrenilmiş olmasına rağmen çoğul eklerinin konmasının unutulması gibi) (akt. Demirtaş 2009: 128) Öğrenciler hataları sistematik ve sürekli olarak yapmazlar ve genellikle hatalar stres, heyecan, yorgunluk gibi durumlarda ortaya çıkarlar. Aynı zamanda da bu hatalar, öğrencilerin kendileri tarafından, yani herhangi bir yardım almadan da düzeltilebilirler.

Yanlış kavramına gelindiğinde ise, Chomsky’nin kuramına göz atmak gerekir. Chomsky’ye göre kişi, ana dilinde ifadeler oluşturmayı bilinçaltında gerçekleştirir ve bu da *yeti* olarak adlandırılmaktadır. Dilin kullanılması ise *edim (performans)* olarak tanımlanmaktadır. Chomsky’nin kuramından yola çıkarak, Pit Corder hata ve yanlış kavramını şöyle tanımlamaktadır: *Edimden kaynaklı hatalar sistematik olmayanlar, yetiden kaynaklı hatalar ise sistematik olanlardır.*” (akt Şenalp 2007: 32) Dolayısıyla sistematik bir şekilde ve sürekli olarak yapılan yeti yanlışları, yanlış veya eksik öğrenmekten meydana gelmekte ve öğrenci bunları kendi kendine düzeltmemekte, ancak öğretmenden yardım alarak üstesinden gelebilmektedir.

1.2. Karşılaştırmalı Analiz ve Hata Araştırmaları

1960’lı yıllara kadar hata, öğrencilerdeki eksiklik olarak görülmekte ve bu doğrultuda değerlendirilmekteydi. Yabancı dil öğretiminde karşılaştırmalı dilbilimin en önemli amacı, öğrencilerin yaptığı hataların nedenlerini belirlemek ve bu hataları en aza indirgeyerek eğitimin daha verimli bir şekilde devam etmesini sağlamaktır. Özellikle de “öğrencilerin ana dili ile öğrendiği dil arasındaki benzerlik ve farklılıklar, öğrencilerin dili öğrenirken hangi konularda zorluk çekecekleri ve neleri daha kolay öğrenecekleri konusunda bilgi verir”. (Alan 2005: 95)

Özellikle de bu dönemde yapılan çalışmalarda temel amaç ana dil ile öğrenilen yabancı dilin yapısal olarak karşılaştırılmasıydı, çünkü öğrencilerin yaptıkları hataların en önemli sebebinin ana dil ve ana dilden yapılan aktarımlar olduğu düşünülmekteydi. Tabii ki ana dilin yabancı dil üzerindeki etkilerini tartışmak gereksizdir. Ancak yabancı dil öğrenirken yapılan hataların tek sebebi ana dil değildir. Diller arasındaki benzerliklerin ve farklılıkların bilinmesi öğrencilerin hata yapmasını tam olarak engelleyemez. Özellikle karşılaştırmalı analizde üzerinde durulmayan en önemli nokta öğrencilerin iki dilden edindiklerini ve öğrendiklerini bireysel olarak sözlü ve yazılı anlama ve kullanma boyutunda işleme biçimleridir.

“Yabancı dillerin öğretiminde hata kavramı, Corder (1967; 1974)’ın çalışmaları sayesinde, 1960’ların sonunda yeni bir boyut kazanmıştır. O zamana kadar hata, yetersiz bir eğitimin belirtisi olarak olumsuz olarak düşünülürdü (...).” (Paule & Woodley 1993: 12) Oysaki yapılan araştırmalar sayesinde öğrencilerin yaptığı yanlışların, sadece ana dilden kaynaklanmadığı ve öğrenilen dilin yapısal zorluklarının da yanlış oluşumunda etkili olduğu ortaya çıkarılmıştır.

1.3. Dil İçi ve Diller Arası Yanlışlar

Eğitbilimciler genel olarak yanlışları iki başlık altında toplarlar: dil içi ve diller arası yanlışlar.

Dil içi yanlışlar, “doğrudan yabancı dilin yetersiz olarak ediniminden kaynaklanan yanlışlardır.” (Öztokat 1993: 70) Bu yanlışlar, öğrencinin eksik veya yanlış öğrenmesinden kaynaklanmaktadır. Örnek olarak, öğrencinin Fransızcadaki “maison (ev)” sözcüğünün tanımlığını “la” iken “le” olarak öğrenmesi ve sürekli olarak bu şekilde yazması söylenebilir. Eğer öğrenci dilin işleyişini doğru bir şekilde öğrenmezse, hata yapmaya devam edecektir.

Dil dışı yanlışlar ise, “genellikle öğrencinin ana dilinden, öğrenmekte olduğu yabancı dile yaptığı girişimler, yani olumsuz aktarımlardır.” (Öztokat 1993: 69) Bu yanlışlar genellikle öğrencinin bir konuyu, ana dilden veya bildiği diğer bir yabancı dilden yola çıkarak, öğrenmekte olduğu dille yanlış şekilde bağdaştırmasından kaynaklanır. Örnek olarak Fransızca öğrenen Türk çocuklarının “regarder la télévision” kalıbını çoğu zaman “regarder à la télévision” biçiminde kullanmasını verebiliriz. Bunun en önemli sebebi ise bu kalıbın Türkçede “televizyona bakmak” olarak kullanılması ve Fransızcaya aktarılırken de “à” ilgeciyle birlikte aktarılmasıdır.

Y. Castellan ve D. Engelhart’ın da belirttiği üzere, “aktarım işlemi öğrenimi kolaylaştırdığı gibi ki, burada olumlu aktarım söz konusudur; aynı zamanda öğrenmeyi zorlaştırabilir de, burada da olumsuz aktarım veya girişim söz konusudur.” (akt. Cuq 1996: 48) Bir başka deyişle, “yakın veya benzer olanın öğrenilmesi kolaydır, farklı olanın öğrenilmesi ise olumsuz aktarıma, dolayısıyla da yanlışlara neden olur.” (Larruy 2003: 64) Örneğin öğrenci, “grup” sözcüğünü İngilizceden olumsuz aktarım yaparak “group” şeklinde yazabilir fakat Fransızcada doğrusu “groupe” şeklinde yazılmaktadır. Diller arası yapılan yanlışlar sesbilgisi, sözdizim ve biçimbirim gibi birçok alanda karşımıza çıkmaktadır.

Düşünüldüğünün aksine yanlışlar, dil öğreniminde/öğretiminde öğrenciler için olduğu kadar, öğretmenler için de yarar sağlamaktadır. “Corder’in belirttiği gibi yanlışlar, hedeflenen konuda öğrencinin nereye geldiğini ve dolayısıyla öğrenmesi gereken konuları gösterir. Gaonac’h’a göre de, öğretmenin, dili öğretme yöntemini belirlemesine yardımcı olur (...)” (akt. Cuq 1996: 48).

2. Yöntem

2.1. Çalışmanın Amacı ve Önemi

Değişen ve gelişen dünyamızda İngilizce daha ön planda gibi görünse de, Fransızcanın kullanım alanı, özellikle de Avrupa Birliği’nin resmi dillerinden biri olmasından dolayı, azımsanmayacak ölçüde geniştir. Bu doğrultuda çalışmanın amacı, öncelikle Fransızca’yı yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerimizin sıklıkla yaptığı yazım yanlışlarını ve bu yanlışların nedenlerini belirlemek, daha sonra ise bu yanlışları en aza indirgeyebilmek için çözüm önerileri sunmaktır.

Fransızca ve Türkçe arasında yapısal farklılıkların bulunması, genellikle Fransızcanın öğrenilmesi zor bir dil olduğu önyargısını oluşturmaktadır. Ancak bu önyargı, öğrenim sürecinde meydana gelen yanlışların tespit edilmesi ve bunlara ilişkin çözüm önerilerinin sunulmasıyla aşılabilir. Yanlışların tespit edilmesinin önemi, hem öğrenciler hem de

öğretmenler açısından tartışılmazdır. Öğrencilerin, yaptıkları yanlışlarla ilgili olarak bilgilendirilmeleri, bu konuya karşı farkındalıklarını arttırmaktadır. Öğretmenler açısından ise sıkça yapılan yanlışların belirlenmesi, yabancı dil öğrenim sürecinin daha verimli geçmesine olanak sağlar. Böylece öğretmenler, yapılan yanlışların üzerine eğilerek ve sınıf içinde ağırlıklı olarak bu konularda çalışmalar yaparak yanlışların azaltılması konusunda yardımcı olabilirler.

Bu bağlamda da çalışma, öğrencilerin yaptığı yazım yanlışlarını büyük ölçüde belirlediği ve hem öğrenciler hem de öğretmenler için çözüm önerileri sunduğundan dolayı önem taşımaktadır.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırma, Marmara Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu Fransızca Hazırlık Birimi'nde öğrenim gören öğrencilerden 30'u ile 2012-2013 akademik yılı bahar döneminde gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubundaki öğrenciler, 17 kadın ve 13 erkekten oluşmaktadır. Öğrencilerin yaşları 18 ile 28 arasında değişmektedir.

Fransızca haricinde, 30 öğrencinin 28'i İngilizce bildiklerini belirtmiştir. Buna ek olarak, 3 öğrenci Almanca, 2 öğrenci Arapça, 1 öğrenci Kürtçe ve 1 öğrenci de temel düzeyde Korece bilmektedir.

2.3. Araştırmanın Sınırlılığı

Bu araştırma, Marmara Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu Fransızca Hazırlık Birimi'nde 2012-2013 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören 30 öğrenci ile sınırlandırılmıştır. Çalışmanın örneklemini oluşturan öğrencilerin 17'si kadın 13'ü ise erkektir.

2.4. Çalışmanın Yöntemi ve Verilerin Toplanması

Yanlış kavramı üzerine, bugüne kadar yapılan çalışmaların birçoğunda, öğrencilerin sınav kâğıtları incelenerek yaptıkları yanlışlar tespit edilmeye çalışılmıştır. Ancak bu çalışmada daha farklı bir yöntem kullanılarak, öğrencilerin yanlışlarını belirlemek yerine, söz hakkını onlara vererek öz değerlendirme yapmalarını ve bu doğrultuda sıkça yaptıkları yanlışları, nedenlerini ve varsa çözüm önerilerini sunmaları istendi. Çalışmada yabancı dil öğreniminde önemli bir yeri olan yanlış kavramının öğrenciler tarafından nasıl değerlendirildiğini anlamak için nitel araştırma yöntemi kullanılmış ve öğrencilere yönelik hazırlanmış açık uçlu 3 sorudan oluşan bir anket uygulanmıştır. Ayrıca bu araştırma "bireylerin bir olguya ilişkin yaşantılarını, algılarını ve bunlara yüklediği anlamları ortaya çıkarma" (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 85) amacını taşıyan olgu bilim deseninde yapılmıştır.

Ankette bulunan birinci soru beş alt başlıktan oluşmaktadır:

Fransızca yazı yazarken:

a) *En fazla güçlük çektiğiniz noktalar nelerdir?*

Bu soruyla amaçlanan, öğrencilerin yönlendirilmeden ve öz değerlendirmelerini kullanarak, en fazla zorlandıkları noktaları ve böylece yaptıkları dil içi ve diller arası yanlış nedenlerini belirtmeleridir.

- b) *Ana dilde düşündüğünüz oluyor mu? Sizce dil öğreniminizi nasıl etkiliyor? Açıklayınız.*

Bu soruyla ise, öğrencilerin kaçının ana dilde düşündüğünü görmek ve ana dilde düşünmenin dil öğrenimlerine olumlu veya olumsuz etkilerin, yani olumsuz aktarımların olup olmadığını öğrenebilmek amaçlanmıştır.

- c) *Doğrudan Fransızca düşünerek cümle kurabiliyor musunuz? Kuramıyorsanız, nedenlerini açıklayınız.*

Bu soruyu sormamızın nedeni, doğrudan Fransızca düşünerek cümle kurabilen öğrencilerin sayısına ulaşmak ve kuramayan öğrencilerin ise neden kuramadıklarına ilişkin nedenleri öğrencilerin cevaplarından yola çıkarak tespit etmektir.

- d) *Bildiğiniz diğer yabancı dillerin olumlu/olumsuz etkileri oluyor mu? Açıklayınız.*

Bu soruyla amaçlanan, öğrencilerin bildikleri diğer yabancı dillerin, Fransızca öğrenimine etkilerini öğrenmek ve diller arası hataları tespit edebilmektir.

- e) *En sık yaptığınız yanlışlar nelerdir? Sıralayınız (en sık yapılan 1, en az yapılan 4).*
 () *Dilbilgisi kuralları*
 () *Cümlenin öğelerini sıralama*
 () *Yazım yanlışları*
 () *Yanlış kelime seçimi*

Bu soruyla amaçlanan ise, öğrencilerin yaptıkları yanlışları en sık yapılandan en az yapılandan doğru sıralamalarıdır. Ayrıca bu soru, "a" şikkının bir nevi sağlamasını yapmak adına ankete konulmuştur.

Ankette bulunan ikinci soru ise şudur: *Ders esnasında öğrendiklerinizi, düzenli olarak tekrarlar mısınız? Tekrarlıyorsanız, Fransızca öğreniminize yarar sağladığını düşünüyor musunuz?* Bu soruyla, tekrar yapan öğrenci sayısına ulaşmak ve tekrar yapmanın, yapılan yanlışları ne ölçüde etkilediğini görmek amaçlanmıştır.

Ankette bulunan son soru, öğrencilerin yanlış çözümlerine yönelik olarak önerilerini saptamak amacıyla hazırlanmış bir sorudur: *Fransızca dil öğreniminde yapılan yazım yanlışlarını en aza indirgeyebilmek için sizce neler yapılabilir? Varsa, önerileriniz nelerdir?*

Nitel araştırma çerçevesinde elde edilen bulgular, kendi içinde sınıflandırılarak incelenmiştir. Çalışma gurubunda bulunan öğrencilerin kendilerini daha rahat ifade edebilmelerini ve daha sağlıklı bilgiler vermelerini sağlamak adına isimlerini yazmamaları istenmiş ve kimlik bilgileri gizli tutulmuştur. Ayrıca, öğrencilerin anketleri tek tek kodlanmış ve her öğrenciye bir numara verilmiştir (Örnek: Ö18). Çalışmamız sırasında elde ettiğimiz sonuçlara örnekler vermek için de, öğrencilerin yazdığı cümlelere başvurulmuştur.

3. Bulgular

Anket uygulaması sırasında öğrencilerin vermiş olduğu cevaplar, temalar ve alt temalar şeklinde sıralanmış ve frekansı yüksek olan verilere daha çok yer verilmiştir.

Birinci sorudaki (*Fransızca yazı yazarken;*) “a” şıkkı (*en fazla güçlük çektiğiniz noktalar nelerdir?*) için öğrencilerin verdikleri yanıtlar genel olarak üç başlık altında toplanabilir (Bkz. Tablo 1): İlk başlık olarak % 56,7’lik bir oranla “kelime bilgisi” elde edilmiştir. Bu başlığın içinde ise, kelimelerin yazılışı, aksanlı harflerin bulunduğu kelimeler, kelimelerde cinsiyetin belirlenmesi yani tanımlıklar, sestesh kelimelerin yazımı ve Fransızca kelimelerin Türkçede karşılıklarının bulunamaması yer almaktadır. İkinci başlık olarak % 35,9’luk bir oranla “dilbilgisi kuralları” karşımıza çıkmaktadır. Bu başlığın altında, fiil çekimi, edat kullanımı, bağlaçların yeri ve cümle kuruluşu bulunmaktadır. Üçüncü başlık olarak % 7,4’lük bir oranla “Türkçe düşünölen bir konunun Fransızcaya aktarılamaması” bulunmaktadır.

“Bağlaçların kullanımında ve özellikle fillerin çekiminde zorlanıyorum. Doğru kelimeyi yazı esnasında bulmakta zorlanıyorum.” (Ö23)

Tablo 1. *En Fazla Güçlük Çekilen Noktalar*

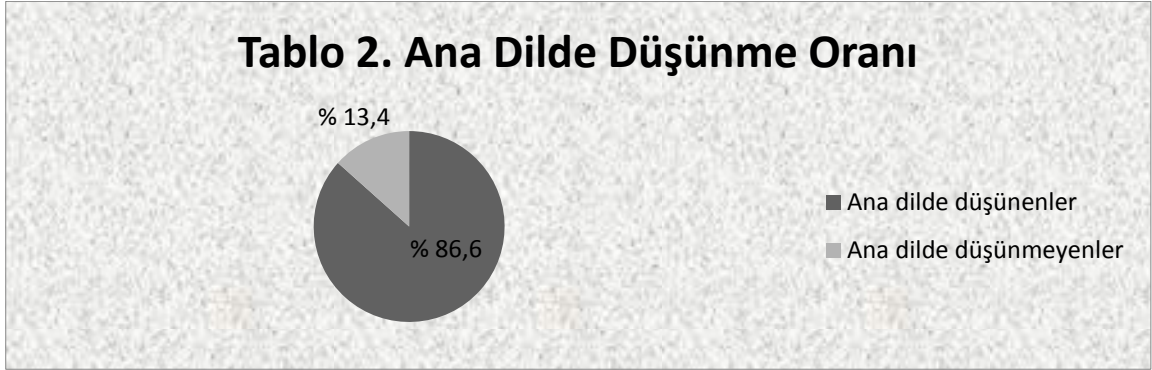

Tablo 1’de göröldüğü üzere, yapılan anket sonucunda öğrencilerin en fazla yaptığı yanlışlar, kelime ve dilbilgisi konusundaki bilgi eksikliğinden kaynaklanmaktadır.

Birinci sorunun “b” şıkkı (*ana dilde düşündüğünüz oluyor mu? Sizce dil öğreniminizi nasıl etkiliyor? Açıklayınız.*) için öğrencilerin verdikleri yanıtlar şöyledir (Bkz. Tablo 2): Öğrencilerin % 86,6’sı ana dilde düşündüğünü belirtmiştir. Öğrencilerin % 13,4’ü ise ana dilde düşünmediğini fakat bunun yerine, yapılarının daha benzer olduğunu düşündüklerinden İngilizceden yola çıktıklarını belirtmişlerdir. Ana dilde düşündüğünü belirten öğrencilerden % 15,4’ü Fransızca öğrenimlerinde ana dilin olumsuz etkisinin olmadığını ve hatta bazen yararlı olduğunu belirtirken, öğrencilerden % 84,6’sı ise ana dilde düşünmenin Fransızca öğrenimlerine olumsuz etki yarattığını belirtmektedirler. Olumsuz etkilerin nedenleri olarak, Türkçe ve Fransızcanın kökenleri ve yapılarının farklı olduğunu, bu nedenle de Türkçe düşündüklerinde anlam kargaşası yaşadıklarını ve yanlışla düştüklerini belirtmektedirler.

“Ouyor. Ana dilde düşünmek, dil öğrenimimi iyi yönde etkilemiyor. Çünkü iki dil de birbirinden çok farklı, cümle yapılarıyla, dilbilgisi kurallarıyla, vs. Ana dilde düşününce genellikle hatalı cümleler kuruyorum.” (Ö10)

Tablo 2. Ana Dilde Düşünme Oranı

Tablo 2’de de görüldüğü gibi, ana dilde düşünen öğrencilerin sayısı oldukça fazladır. Türkçe düşünmenin öğrenciye bir yararı olmadığı gibi, olumsuz aktarımlar yapılarak yanlış oranının artmasına da neden olmaktadır.

Birinci sorunun “c” şıkkı (*doğrudan Fransızca düşünerek cümle kurabiliyor musunuz? Kuramıyorsanız, nedenlerini açıklayınız.*) için öğrencilerin verdikleri cevapları iki başlık altında toplamak mümkündür (Bkz. Tablo 3): Öğrencilerin % 30’u doğrudan Fransızca düşünerek cümle kurabildiğini, buna karşılık % 70’i ise kuramadığını belirtmektedir. Doğrudan cümle kuramamalarının nedenleri olarak öğrencilerin % 31,2’si kelime eksikliği, % 25’i dile hâkim olmamak, % 21,8’i tekrar eksikliği, % 18,7’si Türkçe düşünmek ve % 3,3’ü de Fransızca’yı günlük hayatta kullanamamak cevabını vermektedir.

“Genelde kuramıyorum. Kelime hafızam ve tekrar eksikliğinden kaynaklandığını düşünüyorum.” (Ö22)

Tablo 3. Doğrudan Fransızca Düşünerek Cümle Kurma Oranı

Tablo 3’te de görüldüğü üzere, doğrudan Fransızca cümle kuramayan öğrencilerin sayısı azımsanmayacak ölçüde fazladır ve bu oran, Tablo 2’de belirtilen ana dilde düşünen öğrencilerin oranıyla örtüşmektedir. Görülmektedir ki, öğrencilerin doğrudan Fransızca düşünmemesinin en büyük nedeni, dile tam olarak hâkim olmadıklarından dolayı ana

dilde düşünmenin kaçınılmaz olmasından kaynaklanmaktadır ve bu da, dil öğrenimlerini olumsuz yönde etkilemektedir.

Birinci sorunun “d” şıkkı (*bildiğiniz diğer yabancı dillerin olumlu/olumsuz etkileri oluyor mu? Açıklayınız.*) için öğrencilerin verdiği cevaplar şöyledir (Bkz. Tablo 4): Öğrencilerin % 65,6’sı İngilizcenin olumlu etkileri olduğu görüşündedir. Bunun nedeni olarak da, özellikle kelimelerin ve dilbilgisi kurallarının benzediğini düşünmektedirler. Öğrencilerin % 15,6’sı başka bir yabancı dil bilmediklerini fakat arkadaşlarından gördükleri kadarıyla, İngilizcenin olumlu etkileri olduğunu belirtmektedir. Öğrencilerin % 12,4’ü ise İngilizcenin olumsuz etkileri olduğunu ifade etmektedir. Bunun nedeni olarak, İngilizce ve Fransızcanın yapısal olarak birbirinden farklı olduğunu, kelimelerin İngilizcelerini hatırladıklarını fakat Fransızcalarını unuttuklarını ve kelimelerin anlamlarını karıştırdıklarını belirtmektedirler. Çalışmada elde edilen bulgular Ünal (2006) tarafından yazılan ve Fransızca öğreniminde İngilizcenin etkisini araştıran Yüksek Lisans tezindeki verilerle paralellik göstermektedir. Öğrencilerin % 3,2’si Almancanın olumlu etkisi olduğunu düşünmektedir. Bunun nedeni olarak da Almandada da Fransızcada olduğu gibi tanımlıklar bulunması ve böylece tanımlık kullanımını daha kolay kavradıklarını söylemektedirler. Yine öğrencilerin % 3,2’si Korece’nin olumsuz etkileri olduğu görüşündedir. Bunun nedeni olarak ise Korece ve Fransızca arasında yapısal farkların olmasını belirtmektedirler.

Örnek: “Olumlu etkileri oluyor. Bazen aşağı yukarı benzeterek kelimenin anlamını ve cümle düzenini kavrayabiliyorum.” (Ö19)

Tablo 4. Diğer Yabancı Dillerin Dil Öğrenimine Etkisi

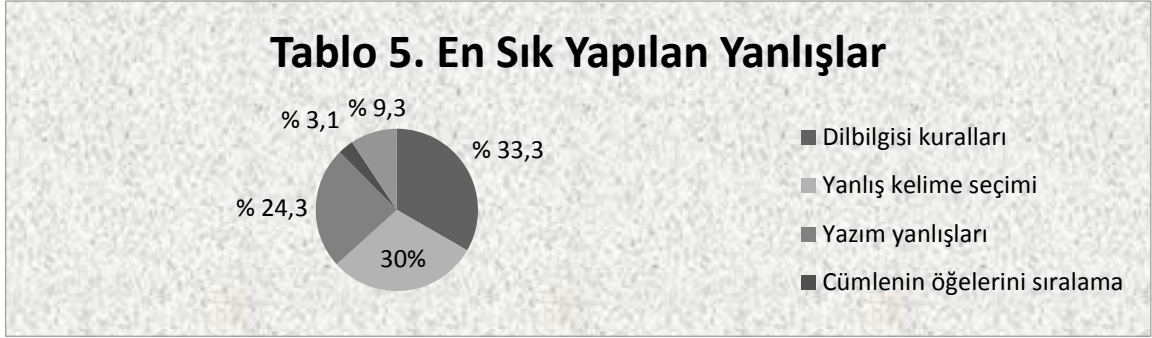

Tablo 4’te de belirtildiği üzere öğrencilerin yarısından fazlası, kelimelerin ve bazı dilbilgisi kurallarının benzerlik göstermesinden dolayı, İngilizcenin Fransızca öğrenimine katkı sağladığını düşünmektedir. Ancak burada dikkat edilmesi gereken en önemli nokta Fransızca öğreniminde İngilizcenin olumlu aktarımlar kadar olumsuz aktarımlara da sebep olduğudur. Özellikle de öğrenciler, benzer kelimeleri daha kolay öğrendiklerini düşünseler de, aslında bu kelimelerin İngilizcelerini bilmekte ve Fransızca yazılışlarına çok önem vermeyerek hata yapmaktadırlar.

Birinci sorunun “e” şıkkı (*en sık yaptığınız hatalar nelerdir? Sıralayınız.*) için öğrencilerin verdiği cevaplar sonucunda, öğrencilerin en sık yaptığı yanlışlar sırasıyla şöyledir (Bkz. Tablo 5): Öğrencilerin % 33,3’ü “1” puan vererek en sık yaptığı yanlış olarak “dilbilgisi

kuralları ” nı, % 30’u “2” puan vererek “yanlış kelime seçimi” ni, % 24,3’ü “3” puan vererek “yazım yanlışları” nı ve % 3,1’i ise “4” puan vererek “cümlelerin öğelerini sıralama” yı belirlemiştir. Son olarak, öğrencilerin % 9,3’ünün görüşleri, soruyu tam olarak kavrayamamalarından dolayı geçersiz sayılmıştır.

Tablo 5. En Sık Yapılan Yanlışlar

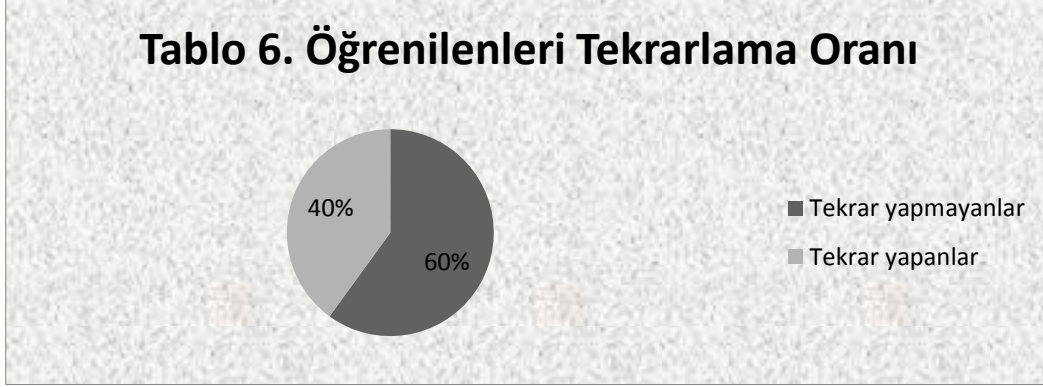
Tablo 5’te görüldüğü üzere, öğrencilerin en sık yaptığı yanlışlar dilbilgisi kuralları ve yanlış kelime seçimi yani kelime bilgisi eksikliğidir. Bu sonuçlar da, Tablo 1’de görülen sonuçlarla büyük oranda örtüşmektedir. Aynı zamanda Fransızcanın yapısal olarak Türkçe ve İngilizceden farklı olmasından dolayı yanlışların artması ve İngilizcenin de, öğrencilerin düşündüğünün aksine, dil öğrenimini olumsuz yönde etkilediği gerçeğini ortaya çıkarmaktadır.

İkinci sorunun (*Ders esnasında öğrendiklerinizi, düzenli olarak tekrarlar mısınız? Tekrarlıyorsanız, Fransızca öğrenimimize yarar sağladığını düşünüyor musunuz?*) cevabı olarak (Bkz. Tablo 6), öğrencilerin % 60’ı tekrar yapmadığını belirtmiştir. Buna karşılık, öğrencilerin % 40’ı tekrar yaptığını ve bunun da Fransızca öğrenimine çok yararlı olduğunu belirtmiştir. Özellikle de tekrar yapmanın yararları olarak, dil öğreniminin temelini oluşturduğunu, onları olumlu yönde motive ettiğini, dil gelişimine, dil hâkimiyetine ve yapılan yanlışların azaltılmasına katkı sağladığını ifade etmişlerdir.

“Düzenli olarak tekrarlamıyorum. Ama tekrar yaptığım zaman tabii ki de yarar oluyor. Özellikle de öğrenilen kelimelerin tekrarını yaptığım zaman kendimi o konuda daha yetkin hissediyorum.” (Ö7)

Öğrencilerin verdiği cevaplarda da görüldüğü üzere tekrar yapmak, öğrencilerin dil öğrenimine ve yaptıkları yanlışların azalmasına büyük bir yarar sağlamaktadır.

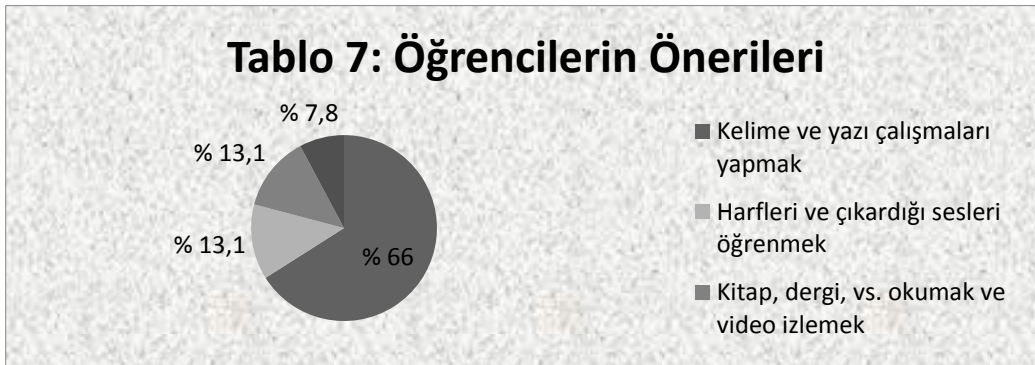
Tablo 6. Öğrenilenleri Tekrarlama Oranı

Ankette bulunan üçüncü soru (*Fransızca dil öğreniminde yapılan yazım yanlışlarını en aza indirgeyebilmek için sizce neler yapılabilir? Varsa, önerileriniz nelerdir?*) için öğrencilerin verdiği cevaplar ise şöyledir (Bkz. Tablo 7): Öğrencilerin % 66'sı, kelime bilgisini artırmak için daha fazla tekrar yapmak, öğrenilen kelimeleri birkaç kez yazmak, bol bol deneme ve kompozisyon yazmak cevabını vermiştir. Öğrencilerin % 13,1'i duyduğu kelimeyi iyi anlamamanın oldukça önemli olduğunu ve bu nedenle de hangi harflerin yan yana gelerek hangi sesler çıkardığını ve kelimelerin okunuşunun bilinmesinin önemli olduğunu belirtmişlerdir. Ve yine öğrencilerin % 13,1'i kitap, gazete, dergi, broşür gibi kaynakların okunması, internette ana dili Fransızca olan kişilerle yazışmaların yapılması ve Fransızca alt yazılı video ve filmlerin izlenmesi gerektiği önerilerinde bulunmuştur. Son olarak öğrencilerin % 7,8'i, yanlışları en aza indirgeyebilmek için dilbilgisi eksikliklerinin ortadan kaldırılmasının önemli olduğunu belirtmiştir.

“Çok fazla yazı çalışması yapmak. Başta basit ama hatasız yazmaya çalışmak. Sürekli yazarak öğrenmek, bence en etkili yol.” (Ö19)

Tablo 7. Öğrencilerin Önerileri

Tablo 7'de de görüldüğü üzere, yazım yanlışlarının azaltılabilmesi için, görsel zekâdan da yararlanılarak özellikle kelime bilgisi çalışmaları yapmak, olabildiğince fazla sayıda

metinler yazmak ve aynı zamanda hem görsel hem de işitsel zekâdan yararlanılarak Fransızca alt yazılı video ve filmlerin izlenmesi gerekmektedir.

4. Sonuç ve Öneriler

Yaptığımız araştırma sonucunda, anket uygulamasında öğrencilerin verdikleri cevaplarda da görüldüğü üzere, Fransızca öğreniminde öğrencilerin sıklıkla yaptığı yazım yanlışları genel olarak iki başlık altında toplanabilir: kelime bilgisi ve dilbilgisi kuralları. Elde ettiğimiz bu sonuçlar, Şenalp'in (2007) çalışmasındaki sonuçlarla da tutarlılık göstermektedir. Fransızca ve Türkçenin köken olarak farklı dil ailelerinden gelmesi nedeniyle, iki dilde sözcükler arasında benzerlik bulunmamaktadır. Bu nedenle de öğrenciler, Fransızcadaki kelimeleri öğrenmekte zorluk yaşamaktadır. Sözcüklerin ve özellikle de aksanlı harflerin bulunduğu ve eş sesli sözcüklerin yazılışı, kelimenin cinsiyetini yani tanımlığını belirleme, "kelime bilgisi" başlığı altında öğrencilerin yanlış yaptığı konulardandır. Yine Fransızca ve Türkçenin yapısal olarak birbirinden farklı olması, öğrencilerin Fransızca dilbilgisi kurallarını öğrenmekte güçlük çekmelerine sebep olmaktadır. "Dilbilgisi kuralları" başlığına; fiil çekimleri, edat kullanımı, bağlaçların yeri ve cümle kuruluşları dâhildir. Çalışmada elde edilen bulgular Alan (2005) tarafından Fransızca öğrenen Türklerin yaptığı biçimbilimsel ve sözdizimsel yanlışların saptanmasına yönelik doktora tezinde elde edilen yanlışlarla paralellik göstermektedir. Özellikle çalışmada Türk öğrencilerin tanımlık, sıfat, eylem çekimi gibi yanlışlar yaptıklarından bahsetmiştir.

Öğrencilerin ankette yer alan son soruya verdikleri cevaplardan da yola çıkarak, şu önerilerde bulunulabilir:

1. Öğrenciler için öneriler:

- Hem kelime bilgisi hem de dilbilgisi kuralları konusunda yapılan yanlışlar için, özellikle yazarak öğrenme daha kalıcı ve yararlı olacağından, öğrencilerin olabildiğince sık yazma çalışmaları yapmaları önerilebilir.
- Daha fazla tekrar yaparak, kelime bilgisi eksikliğini ortadan kaldırmak ve yanlış oranını azaltmak mümkün olabilir.
- Olabildiğince fazla yayın okumak ve izlemek, kelime ve dilbilgisi kullanımlarını öğretebilir ve öğrencilerin bunları pekiştirilmelerine yarar sağlayabilir.
- Öğrencilerin kelimeleri ezberlemeye çalışması yerine, tek dilli yani Fransızca-Fransızca olan bir sözlük kullanması da, daha fazla kelime öğrenmelerine katkı sağlayabilir.

2. Öğretmenler için öneriler: Daha önce de belirtildiği üzere yanlışların kaynaklarının belirlenmesi, öğretmenlerin daha verimli bir öğretim süreci geçirmeleri için yarar sağlamaktadır.

- Sınıf içinde yapılan yazı çalışmalarının öğretmenler tarafından kontrol edilmesiyle öğretmenlerin, sıkça yapılan yanlışların üzerine eğilerek, yapılan yanlışların en aza indirgenebilmesi için öğrencilere yardımcı olmaları mümkün olabilir.

- Sınıf içinde ve ev ödevi olarak daha fazla yazı çalışmaları ve öğrencilerin ilgisini çekecek metinler üzerinde çalışmalar yaptırarak yanlışların azaltılmasına katkı sağlayabilirler.
- Kısa ve günlük dilde yazılmış metinler üzerinde çalışmalar yapmak, öğrencilerin sıkça kullanılan kelimeler ve dilbilgisi kurallarını öğrenmelerine yardımcı olabilir.
- Her dersin başında, yeni bir konuya geçmeden önce, daha önceki derslerde öğrenilen kelimelerin ve dilbilgisi kurallarının üzerinden geçilebilir ve bu konularla ilgili cümleler kurdurularak öğrencilerin konuyu pekiştirmeleri sağlanabilir.
- İçinde çeşitli kelime ve dilbilgisi yanlışlarının yapıldığı bir metin verilerek, öğrencilerden yanlışların bulunması ve düzeltilmesi de istenebilir.
- Öğrencilerin hem kendilerinin hem de birbirlerinin yazdığı metinleri kontrol etmesi de oldukça önemlidir. Arkadaşlarının yaptıkları yanlışları görmeleri öğrencilerin öğrenim sürecini daha hızlı tamamlamalarında yararlı olabilir. Böylece öğrencilerin özgüvenleri artabilir ve daha verimli bir öğrenim süreci yaşanabilir. Bunun sonucu olarak da öğretmenler, hem yapılan yanlışları belirleyebilir hem de sınıf yönetiminde daha başarılı olabilirler.

Sonuç olarak, hem öğrencilerin hem de öğretmenlerin sıklıkla yapılan yanlışları belirlemeleri ve çeşitli yöntemlerle bu yanlışların üzerine giderek olabildiğince en aza indirmeleri, daha verimli bir dil öğrenimi/öğretimi süreci için yararlı olacaktır.

Kaynakça

- Alan, S. (2005). *Fransızca öğrenen Türklerin yaptıkları biçimbilimsel ve sözdizimsel yanlışların çözümlenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Beefun, H. (2001). Attitudes face aux erreurs dans l'enseignement/apprentissage du français langue étrangère. *Polifonia*, Lisboa: Colibri, 4, 37-51. http://ww3.fl.ul.pt/unil/pol4/pol4_txt3.pdf. (Erişim tarihi 20.04.2013).
- Cuq, J.-P. (1996). *Une introduction à la didactique de la grammaire en français langue étrangère*. Paris: Didier.
- Demirtaş L. & Gümüş, H. (2009). De la faute à l'erreur: une pédagogie alternative pour améliorer la production écrite en FLE. *Synergies Turquie 2*, İstanbul: Gerflint, 125-138.
- Larruy, M. (2003). *L'interprétation de l'erreur*. Paris: CLE International.
- Marie-Paule, P.-W. (1993). *Les écrits dans l'apprentissage*. Paris: Hachette.
- Öztoğat, N. (1993). Analyse des erreurs/analyse contrastive. *Grammaire et didactique des langues*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi, 69-74.
- Şenalp, A. (2007). *Les erreurs dans les productions écrites et leur analyse en classe de FLE à l'Université de Marmara*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.

- TDK. *Büyük Türkçe Sözlük*. Türk Dil Kurumu: http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&sarama=kelime&guid=TDK.GTS.518107cfa40081.70576614.(Erişim tarihi 23.04. 2013).
- TDK. *Büyük Türkçe Sözlük*. Türk Dil Kurumu: http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&sarama=kelime&guid=TDK.GTS.518107c9583496.31391739.(Erişim tarihi: 23.04. 2013).
- Ünal, E. (2009). *Fransızcanın ikinci yabancı dil olarak öğrenilmesinde birinci yabancı dil İngilizcenin ve karşılaştırmalı dilbilgisinin rolü*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin. (Genişletilmiş 9.cu baskı).